

DEBATT

Dette er lyden av en helt ny generasjon

Skoleelever i inn- og utland streiker for klimaet. Jeg håper det gjør inntrykk.

PÅ TORSDAG

HANS MARTIN MOXNES
direktør for Entreprenørforeningen Bygg - Anlegg (EBA) og BA-spaltist.

Vennligst forlat jorden slik du ønsker å finne den. Teksten på en av mange plakater som ungdom i Norge og i mange andre land har tatt med seg ut i gatene, er ikke til å misforstå. De som har det meste av livet foran seg er opprørte over at vi voksne ikke tar vare på vår felles klode, og er alvorlig bekymret for konsekvensene av klimakrisen både for seg selv og sine etterkommere.

■ Det er ingen grunn til å tvile på oppriktigheten i ungdommens engasjement. Klimastreiken som 16 år gamle Greta Tunberg startet i forbindelse med valget i Sverige i fjor høst, hadde ikke spredd seg fra land til land og fra by til bygd hvis ikke de unge hadde identifisert seg med hennes enkle og kompromisløse budskap. At noen på min egen alder prøver å latterliggjøre skoleelevene i sosiale medier, eller fremstiller dem som naive og kunnskapsløse, styrker dem bare i troen på at de har rett, og at de plikter å si fra.

■ At det for NRK og andre medier blir viktigere å debattere om skolene skal føre fravær for dem som demonstrerer enn årsaken til at de tar til gatene, bidrar også til å øke deres oppgitthet og styrke kamplysten. Gjør derfor regning med mange nye opptog og markeringer i tiden fremover.

KLIMASTREIK: I disse dager er det mange barn og unge verden over som dropper skolen for å streike for klima. Her fra oppmøtet torsdag 14. mars. - Jeg heier på ungdommen, skriver BA-spaltist Hans Martin Moxnes.

FOTO: EMIL WEATHERHEAD BREISTEIN

■ Jeg heier på ungdommen. I den demokratiske delen av verden er politiske streiker et legitimt virkemiddel og uttrykksform. Kun et fåtall av skoleelevene har gjennom valg hatt mulighet til å påvirke klimapolitiske prioriteringer, og kan ikke selv stilles til ansvar for den globale oppvarmingen. De ønsker gjennom sine aksjoner gi oss voksne et spark bak. Det både fortjener og trenger vi - enten vi bor i en by som Bergen eller på landet, og uavhengig av hva vi stiller med i hverdagen. Klimautfordringene treffer oss alle 24 timer i døgnet - både i de valgene vi gjør privat og når vi tjener til vårt daglige brød.

■ Selv er jeg leder i en bransjeforening for mange større og mindre entreprenører på Vestlandet. Vi reiser bygg og lager anlegg for vei, jernbane og annen infrastruktur. Om dette samarbeider vi nært

med arkitekter, rådgivende ingeniører, byggmesterfirmaer og håndverksbedrifter. Bygg- og anleggsnæringen er den største næringen i fastlands-Norge målet etter verdiskapning, og etter varehandel den næringen i privat sektor som sysselsetter flest mennesker. Å påstå at virksomheten ikke setter klimaavtrykk vil være en bløff. Produksjonen av materiell og utstyr næringen trenger for å bygge landet baserer seg på innsatsfaktorer som er energikrevende. Tilsvarende gjelder varetransporten til byggeplassene, driften av anleggsmaskinene og arbeidsreisene til alle dem som gjør en jobb i prosjektene.

■ Ny teknologi og økt klimabevisthet i næringen har likevel bidratt til å gjøre produksjonen mer bærekraftig. Vi må likevel jobbe enda hardere for å realisere visjonen om at drift av bygge-

og anleggsplasser skal være fossilfrie i 2030. Men vel så viktig er det at materialer og løsninger med minst mulig klimagassutslipp og negative miljøkonsekvenser i et livsløpsperspektiv blir valgt i bygg- og anleggsprosjekter.

■ Dessuten må fossil oppvarming av bygg erstattes med jordvarme, solenergi eller andre fornybare kilder. Dette avhenger av at de som bestemmer til bygg eller anlegg, det vil si byggherrene, tenker på samme måte.

■ Over halvparten av kontraktene som inngås er offentlige. Regelverket for offentlige anskaffelser er omfattende, men når det gjelder klima og miljø er inntrykket at store og små offentlige etater og institusjoner i stor grad gjør som de selv vil. Det mangler rammer og bestemmelser som gjør bærekraft til et like viktig parameter som pris i

anbudsinvasjonene fra så vel offentlige og private byggherrer. Det må til for å gjennomføre det grønne skiftet.

■ Derfor trenger vi som planlegger og bygger, men aller mest byggherrene, å se og høre skoleelever som protesterer mot at vi ikke tar klimatrusselen på nødvendig alvor. Samtidig må de som er valgt til å fatte beslutninger på vegne av fellesskapet satse enda sterkere på jernbane, bybane og annen miljøvennlig transport. Endelig må hver og en av oss velge transportløsninger som er til minst skade for klimaet.

■ Bilens tid er ikke forbi, men bilismen slik vi kjenner den må avløses av løsninger som er bærekraftige. Lyden av en ny generasjon gjør inntrykk, og må få praktiske konsekvenser for hvordan vi planlegger og lever livene våre.